

Procedura zgłoszeń wewnętrznych w przedmiocie naruszeń prawa w Akademii Łomżyńskiej

Wstęp

§ 1

1. Procedura zgłoszeń wewnętrznych określa zasady zgłaszania naruszeń prawa powszechnie obowiązującego, ochrony osób dokonujących zgłoszeń (sygnalistów) i podejmowania – w wyniku dokonanego zgłoszenia - działań następczych zmierzających do poprawy funkcjonowania jednostki.
2. Przyjmowanie zgłoszeń naruszeń prawa jest elementem prawidłowego i bezpiecznego zarządzania w Akademii Łomżyńskiej i służy zwiększeniu efektywności wykrywania nieprawidłowości i podejmowania działań w celu ich eliminowania i ograniczania ryzyka na wszystkich poziomach organizacyjnych.

Definicje

§ 2

Ilekróć w Procedurze jest mowa o:

- 1) działaniu następczym – należy przez to rozumieć działanie podjęte przez pracodawcę w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia, w tym postępowanie wyjaśniające;
- 2) działaniu odwetowym – należy przez to rozumieć bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie, mające miejsce w kontekście związanym z pracą, spowodowane zgłoszeniem, które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty lub wyrządza lub może wyrządzić nieuzasadnioną szkodę sygnaliście;
- 3) informacji o naruszeniu prawa - należy przez to rozumieć informację, w tym uzasadnione podejrzenie, dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie u pracodawcy, u którego zgłaszający uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacjach poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub z którym utrzymuje lub utrzymywał kontakt

- w kontekście związanym z pracą, lub dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa;
- 4) kontekście związanym z pracą – należy przez to rozumieć przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług lub pełnienia funkcji w Uczelni lub na rzecz Uczelni, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych;
 - 5) naruszeniu prawa – należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa;
 - 6) organie publicznym - należy przez to rozumieć naczelne i centralne organy administracji rządowej, terenowe organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego, inne organy państwowe oraz inne podmioty wykonujące z mocy prawa zadania z zakresu administracji publicznej, właściwe do podejmowania działań następczych w dziedzinach należących do ich kompetencji;
 - 7) osobie, której dotyczy zgłoszenie – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, wskazaną w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, lub z którą osoba ta jest powiązana;
 - 8) osobie pomagającej w dokonaniu zgłoszenia – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która pomaga sygnaliście w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym, w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
 - 9) osobie powiązanej z sygnalistą – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownika lub osobę najbliższą sygnalisty w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 ze zm.);
 - 10) pracodawcy, uczelni – należy przez to rozumieć Akademię Łomżyńską;
 - 11) sygnaliście / zgłaszającym – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą, niezależnie od zajmowanego stanowiska, formy zatrudnienia czy współpracy;
 - 12) ujawnieniu publicznym – należy przez to rozumieć podanie informacji o naruszeniu prawa do wiadomości publicznej;
 - 13) zgłoszeniu wewnętrznym – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie pracodawcy informacji o naruszeniu prawa;

- 14) zgłoszeniu zewnętrznym – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich albo organowi publicznemu informacji o naruszeniu prawa.

Naruszenia prawa podlegające zgłoszeniu

§ 3

1. Sygnalista może dokonać zgłoszenia naruszenia prawa w dziedzinach dotyczących:
 - 1) korupcji,
 - 2) zamówień publicznych,
 - 3) usług, produktów i rynków finansowych,
 - 4) zapobieganiu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
 - 5) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami,
 - 6) bezpieczeństwa transportu,
 - 7) ochrony środowiska,
 - 8) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego,
 - 9) bezpieczeństwa żywności i pasz,
 - 10) zdrowia i dobrostanu zwierząt,
 - 11) zdrowia publicznego,
 - 12) ochrony konsumentów,
 - 13) ochrony prywatności i danych osobowych,
 - 14) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych,
 - 15) interesów finansowych Skarbu Państwa RP, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej,
 - 16) rynku wewnętrznego UE, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych,
 - 17) konstytucyjnych wolności oraz praw człowieka i obywatela występujących w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i nie związanych z dziedzinami wskazanymi powyżej.
2. Spośród obszarów wskazanych w ust. 1, zgłoszeniu zgodnie z niniejszą Procedurą podlegają naruszenia prawa, mające związek z działalnością Akademii Łomżyńskiej.
3. Zgłoszenia dotyczące relacji interpersonalnych, odnoszących się wyłącznie do osoby zgłaszającej i jej konfliktu z innym pracownikiem lub zgłoszenia dokonywane wyłącznie w indywidualnym interesie zgłaszającego, nie stanowią przedmiotu niniejszej Procedury.

Nie stosuje się do nich również przepisów dotyczących zgłoszeń zewnętrznych i ujawnienia publicznego.

Ochrona osób powiązanych ze zgłoszeniem

Zakaz działań odwetowych

§ 4

1. Ochronie przewidzianej w przepisach prawa podlegają osoby, które dokonując w dobrej wierze zgłoszenia w interesie publicznym, mają uzasadnione podstawy by sądzić – w świetle okoliczności i informacji, jakimi dysponują w momencie dokonywania zgłoszenia – że zgłaszane kwestie są prawdziwe oraz, że informacja stanowi informację o naruszeniu prawa.
2. Przekazanie niedokładnych informacji wskutek niezamierzonego błędu, nie wyłącza prawa do ochrony.
3. Ochrona, o której mowa w ust. 1, obejmuje także osoby pomagające zgłaszającemu lub z nim powiązane.
4. Nie korzystają z ochrony osoby, które celowo lub świadomie przekazują informacje nieprawdziwe, wprowadzające w błąd, niepoważne lub stanowiące nadużycie. Osoba dokonująca zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nieprawdziwych informacji, podlega odpowiedzialności karnej.
5. W przypadku ustalenia w wyniku analizy zgłoszenia albo w toku postępowania wyjaśniającego, iż w zgłoszeniu świadomie podano nieprawdę lub zatajono prawdę, sygnalista może zostać pociągnięty do odpowiedzialności porządkowej określonej w przepisach Kodeksu Pracy. Zachowanie takie może być również zakwalifikowane jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych i jako takie skutkować rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia. W stosunku do świadczącego pracę, usługi lub dostarczającego towary na podstawie umowy cywilnoprawnej dokonanie fałszywego zgłoszenia skutkować może rozwiązaniem umowy.
6. Osoba, która poniosła szkodę z powodu świadomego zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nieprawdziwych informacji przez sygnalistę, ma prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych od sygnalisty, który dokonał takiego zgłoszenia lub ujawnienia publicznego.

§ 5

1. Ochrona osób zgłaszających naruszenia, pomagających zgłaszającemu lub z nim powiązanych, polega w szczególności na zakazie podejmowania w stosunku do tych osób wszelkich form działań o charakterze odwetowym, represyjnym, dyskryminacyjnym lub

innych rodzajów niesprawiedliwego traktowania (w tym także próby lub groźby ich stosowania), o których mowa w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.

2. Przykładowy katalog zakazanych form działań odwetowych zawiera załącznik Nr 1 do Procedury.
3. Podejmowanie jakichkolwiek działań o charakterze odwetowym wobec osób, o których mowa w ust. 1, zagrożone jest odpowiedzialnością karną, a także będzie traktowane jako naruszenie Procedury i może skutkować odpowiedzialnością porządkową lub rozwiązaniem umowy, łączącej osobę podejmującą takie działanie z pracodawcą.
4. Sygnalista, wobec którego dopuszczono się działań odwetowych, ma prawo do odszkodowania w wysokości określonej w ustawie z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. z 2024 r., poz. 928) lub prawo do zadośćuczynienia.

Dokonywanie zgłoszeń

§ 6

Do dokonywania zgłoszeń wewnętrznych dotyczących naruszeń prawa w Akademii Łomżyńskiej są uprawnieni w szczególności:

- 1) pracownicy, w tym pracownicy tymczasowi,
- 2) byli pracownicy,
- 3) osoby ubiegające się o zatrudnienie lub świadczenie usług,
- 4) osoby świadczące pracę na rzecz pracodawcy na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej,
- 5) stażyści, wolontariusze i praktykanci,
- 6) osoby pracujące pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy.

§ 7

1. Zgłoszenia, o których mowa w § 2 pkt 12, mogą być dokonywane w sposób pisemny (w formie papierowej lub elektronicznej) lub ustny.
2. W celu zapewnienia maksymalnej elastyczności przy przekazywaniu informacji dotyczącej naruszeń, ustanawia się następujące kanały zgłoszeń, do wyboru przez osobę dokonującą zgłoszenia:
 - 1) na adres do korespondencji: Akademia Łomżyńska, 18-400 Łomża, ul. Akademicka 14 *(należy wskazać imię i nazwisko osoby upoważnionej do przyjmowania zgłoszeń)* z dopiskiem: *do rąk własnych, zgłoszenie naruszenia prawa,*

- 2) za pośrednictwem poczty elektronicznej, na dedykowaną skrzynkę pocztową: *sygnalista@al.edu.pl*, tytuł maila: *zgłoszenie naruszenia prawa*,
 - 3) ustnie - do protokołu podczas bezpośredniego spotkania zorganizowanego na wniosek sygnalisty w terminie 14 dni od dnia otrzymania takiego wniosku.
3. Za zgodą sygnalisty, zgłoszenie ustne będzie dokumentowane w formie:
- 1) nagrania rozmowy, umożliwiającego jej wyszukanie lub
 - 2) protokołu ze spotkania, odtwarzającego jego dokładny przebieg, sporządzonego przez osobę upoważnioną do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych.
4. W przypadku wyrażenia zgody na udokumentowanie ustnego zgłoszenia, sygnalista może dokonać sprawdzenia, poprawienia i zatwierdzenia protokołu ze spotkania, przez jego podpisanie.

§ 8

1. Zgłoszenie powinno zawierać przejrzyste i pełne wyjaśnienie okoliczności sprawy oraz zawierać co najmniej następujące informacje:
 - 1) datę oraz miejsce zaistnienia naruszenia prawa lub datę i miejsce pozyskania informacji o naruszeniu, albo
 - 2) opis konkretnej sytuacji lub okoliczności stwarzających możliwość wystąpienia naruszenia prawa,
 - 3) wskazanie osoby, której dotyczy zgłoszenie,
 - 4) wskazanie ewentualnych świadków naruszenia prawa,
 - 5) wskazanie wszystkich dowodów i informacji, jakimi dysponuje sygnalista, które mogą okazać się pomocne w procesie rozpatrywania zgłoszenia,
 - 6) wskazanie danych osoby zgłaszającej i preferowanego sposobu kontaktu zwrotnego.
2. Dane osobowe, które nie mają znaczenia dla rozpoznania zgłoszenia nie są zbierane, a w razie przypadkowego pozyskania, są usuwane w terminie 14 dni od ustalenia, że nie mają znaczenia dla sprawy.
3. Zgłoszenia anonimowe nie będą rozpatrywane.

Przyjmowanie zgłoszeń. Postępowanie wyjaśniające

§ 9

1. Podmiotem uprawnionym do przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych w przedmiocie naruszeń prawa w Akademii Łomżyńskiej, jest osoba wskazana odrębnym zarządzeniem Rektora.

2. Dane osoby przyjmującej zgłoszenia zostaną upublicznione na stronie internetowej Uczelni, pod adresem: <http://al.edu.pl/sygnalista>
3. W przypadku, gdy zgłoszenie zostało przyjęte przez osobę nieuprawnioną, jest ona zobowiązana do:
 - 1) nieujawniania informacji mogących skutkować ustaleniem tożsamości osoby dokonującej zgłoszenia lub osoby, której dotyczy zgłoszenie,
 - 2) niezwłocznego przekazania zgłoszenia uprawnionemu podmiotowi, bez wprowadzania zmian w tym zgłoszeniu.
4. Jeżeli z treści zgłoszenia wynika, że osoba, o której mowa w ust. 1, jest w jakikolwiek sposób powiązana z działaniem lub zaniechaniem stanowiącym przedmiot zgłoszenia, zobowiązana jest do wyłączenia się z postępowania i powiadomienia o tym fakcie Rektora.
5. Po otrzymaniu zgłoszenia i jego wstępnej weryfikacji, podmiot uprawniony do przyjmowania zgłoszeń przekazuje sprawę do Komisji, o której mowa w § 11.
6. Pracodawca zapewnia bezstronność weryfikacji zgłoszeń.

§ 10

1. Podmiot przyjmujący zgłoszenie, jest zobowiązany do potwierdzenia osobie zgłaszającej przyjęcia zgłoszenia w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.
2. W celu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia oraz skutecznego podjęcia działań następczych i przekazania informacji o podjętych w wyniku zgłoszenia działaniach następczych, zgłaszający podaje adres korespondencyjny lub adres poczty elektronicznej, zwane dalej „adresem do kontaktu”.
3. Brak wskazania w zgłoszeniu „adresu do kontaktu”, zwalnia pracodawcę z obowiązku potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia oraz przekazania informacji o podjętych działaniach następczych, lecz nie wpływa na konieczność podjęcia działań następczych w sytuacji, gdy okoliczności podane w zgłoszeniu zostały uprawdopodobnione.

§ 11

1. Podmiotem uprawnionym do prowadzenia postępowań wyjaśniających i podejmowania działań następczych w rozumieniu § 2 pkt 1 jest Komisja ds. naruszeń prawa w Akademii Łomżyńskiej, powoływana każdorazowo przez pracodawcę w przypadku wpłynięcia zgłoszenia.
2. Sposób powoływania członków Komisji oraz zasady pracy Komisji określa odrębny Regulamin, będący załącznikiem Nr 2 do Procedury.

Ochrona danych osobowych

§ 12

1. Do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń, prowadzenia postępowań wyjaśniających i podejmowania działań następczych oraz przetwarzania danych osobowych osób mających związek z dokonaniem zgłoszeniem, mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające pisemne upoważnienie pracodawcy.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1 składają pisemne oświadczenie o zachowaniu w poufności informacji uzyskanych w związku z otrzymanym zgłoszeniem.
3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, dotyczy także okresu po ustaniu zatrudnienia lub innego stosunku prawnego, w ramach którego osoby te wykonywały pracę.
4. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 i 2 dołącza się do akt osobowych.

§ 13

1. Podmioty uprawnione do przyjmowania zgłoszeń, prowadzenia postępowań wyjaśniających i podejmowania działań następczych są zobowiązane do zachowania w tajemnicy tożsamości sygnalisty, a także osoby, której dotyczy zgłoszenie oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu.
2. Tożsamość osoby zgłaszającej może zostać ujawniona jedynie za jej wyraźną zgodą.
3. Poufność w zakresie tożsamości obejmuje wszelkie informacje, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość osób wskazanych w ust. 1.
4. Tożsamość osoby dokonującej zgłoszenia może wymagać ujawnienia odpowiednim organom zaangażowanym w dochodzenie lub późniejsze postępowanie sądowe.
5. Ujawnienie takie jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa, w kontekście prowadzonych przez organy publiczne postępowań wyjaśniających lub postępowań przygotowawczych i sądowych w tym, w celu zagwarantowania prawa do obrony przysługującego osobie, której dotyczy zgłoszenie.
6. Ujawnienie, o którym mowa w ust. 4 i 5, wymaga powiadomienia osoby dokonującej zgłoszenia, chyba że mogłoby to zagrozić powiązanemu postępowaniu wyjaśniającemu lub postępowaniu przygotowawczemu, lub sądowemu.

Podejmowanie działań następczych

§ 14

1. Pracodawca ma obowiązek podjęcia, w wyniku otrzymanego zgłoszenia, działań następczych w celu usunięcia skutków naruszenia oraz zapobieżenia występowaniu naruszeń w przyszłości.
2. Działania następcze prowadzone są z zachowaniem należytej staranności, w szczególności z uwagi na obowiązek zachowania w poufności otrzymanych informacji.

§ 15

W ramach działań następczych dotyczących naruszeń prawa, pracodawca może podejmować następujące czynności:

- 1) wszcząć postępowanie wyjaśniające,
- 2) skierować sprawę do innych procedur,
- 3) przekazać sprawę do właściwego organu w celu przeprowadzenia dalszego postępowania wyjaśniającego, o ile informacje te pozostaną bez uszczerbku dla dochodzenia wewnętrznego lub dla praw osoby, której zgłoszenie dotyczy,
- 4) złożyć do właściwego organu zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa bądź możliwości jego popełnienia w każdym przypadku, gdy naruszenie, którego dotyczy zgłoszenie wypełnia znamiona czynu zabronionego,
- 5) podejmować działania w celu odzyskania środków finansowych,
- 6) podjąć decyzję stwierdzającą, że naruszenie miało wyraźnie niewielką wagę i nie wymagało dalszych działań następczych, innych niż zamknięcie procedury,
- 7) podjąć decyzję o zamknięciu procedury w przypadku zgłoszeń dotyczących sprawy będącej już przedmiotem wcześniejszego zgłoszenia, chyba że nowe okoliczności uzasadniają podjęcie działań następczych w innej postaci,
- 8) zakończyć procedurę przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń, z powodu braku wystarczających dowodów.

Rejestr zgłoszeń wewnętrznych

§ 16

1. Pracodawca prowadzi rejestr przyjętych zgłoszeń wewnętrznych i jest administratorem danych zgromadzonych w tym rejestrze. Wzór rejestru zawiera załącznik Nr 3 do Procedury.
2. Rejestr może być prowadzony w postaci elektronicznej.
3. Zarejestrowaniu podlega każde zgłoszenie, niezależnie od przebiegu działań następczych.
4. Rejestr zgłoszeń wewnętrznych prowadzi osoba upoważniona do przyjmowania zgłoszeń.
5. W rejestrze gromadzi się następujące dane:
 - 1) numer sprawy,

- 2) przedmiot naruszenia,
 - 3) dane osobowe sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie, niezbędne do identyfikacji tych osób,
 - 4) adres do kontaktu sygnalisty,
 - 5) datę dokonania zgłoszenia,
 - 6) informację o podjętych działaniach następczych,
 - 7) datę zakończenia sprawy.
6. Rejestr zgłoszeń prowadzony jest z zachowaniem zasad poufności. Dane osobowe oraz dokumenty związane ze zgłoszeniem przechowywane są przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

Dokonywanie zgłoszeń zewnętrznych

§ 17

1. Sygnalista może w każdym przypadku dokonać - ustnie lub pisemnie - zgłoszenia zewnętrznego bez uprzedniego dokonania zgłoszenia wewnętrznego.
2. Zgłoszenia zewnętrznego dotyczącego naruszeń prawa można dokonać do Rzecznika Praw Obywatelskich lub do organów publicznych w dziedzinach należących do właściwości tych organów lub w stosownych przypadkach, do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej.
3. Zgłoszeń do organów o których mowa w ust. 2, dokonuje się zgodnie z procedurami opracowanymi przez te organy.
4. W sytuacjach wskazanych w ustawie o ochronie sygnalistów, sygnalista może również dokonać ujawnienia publicznego.

Postanowienia końcowe

§ 18

1. Uczelnia, w oparciu o nabyte doświadczenia aktualizuje na bieżąco procedury dotyczące przyjmowania zgłoszeń przy czym, nie rzadziej niż raz na trzy lata dokonuje przeglądu tych procedur.
2. Podmiot uprawniony do przyjmowania zgłoszeń, odnotowuje tą czynność w dokumentacji.
3. Osoby ubiegające się o zatrudnienie na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy lub usług, powinny zostać poinformowane o Procedurze zgłoszeń wewnętrznych wraz z rozpoczęciem rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy.


4. Każda z osób świadczących pracę w Akademii Łomżyńskiej jest zobowiązana do zapoznania się z treścią Procedury oraz do jej przestrzegania.
5. Procedura wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia podania jej do wiadomości pracownikom, w sposób przyjęty u pracodawcy.
6. Procedura zostanie opublikowana na stronie internetowej Uczelni, pod adresem:
<http://al.edu.pl/sygnalista>

Załączniki:

Załącznik Nr 1 - Przykładowy katalog zakazanych form działań odwetowych

Załącznik Nr 2 - Regulamin pracy Komisji ds. naruszeń prawa

Załącznik Nr 3 - Wzór Rejestru zgłoszeń wewnętrznych.


REKTOR
dr hab. Dariusz Sirowik, prof. AE